

Jeg skal tage et ganske simpelt Exempel, for at gjøre det tydeligt. Det er bekendt, at Universitetsbygningen i sin Tid kostede meget Mere, end der var beregnet, og jeg husker meget godt, det dengang blev sagt, at det var grundet i, at man, da man skulde begynde paa Bygningen, fandt, at Grunden skulde paa loteres. Jeg sætter, at der kom et saadant Tilfælde; Forsamlingen gaaer fra hinanden i Februar Maaned, og i Marts Maaned begynder man paa en stor offentlig Bygning, hvis hurtige Tilendbringelse kan være meget vigtig. Man finder nu, at Grunden skulde afpales, det vil koste saa og saa meget; men den forsigtige Minister vil ikke udsætte sig derfor, thi han er uberettiget dertil, naar denne Udgift ei er blandt dem, der ere lagte til Grund ved Calculen. Han gjør det altsaa ikke, Bygningen synker eller revner og bliver ødelagt. Alt dette, vil man sige, er Noget, som Staten nok kan bære; men det er jo indlysende, at der kan komme Tilfælde, hvor Statens og mange Medborgeres Velvære ganske anderledes staae paa Spil.

Jeg har nu, som jeg troer, med ret gode Grunde godtgjort, at et saadant Erstatningsansvar, som Udvalgets Fleertal vil have, umuligt kan lade sig gennemføre; for at faae en virkelig Ansvarlighed, maa man holde den indenfor de fornuftige Grændser. Da jeg troer i Hovedsagen at have gjendrevet, hvad den ærede Ordfører har anført for Forslaget, skal jeg kun med et Par Ord omtale de Grunde, han fremhævede for den modsatte Mening, nemlig, at Bevillingsmyndigheden vilde være borte, at man kunde rikkere gennem Rigsretten at faae Ting satte igjennem, som ellers ikke kunde sættes igjennem, og at dette vilde være Misbrug af den dømmende Magt. I denne Henseende har jeg allerede bemærket i den trykte Betænkning, at, er det ene en Misbrug af den dømmende Magt, saa er det andet en Misbrug af den lovgivende Magt, og de to Ting gaae da op mod hinanden; men forøvrigt troer jeg ingenlunde, at man vil rikkere det, den ærede Ordfører omtalte. Vi have nemlig for det Første moraliske Garantier; jeg troer dog virkelig, at der i en Ministers hele

Stilling, i den Følelse for Ære og Pligt, som man dog maa tiltrøe ham, ligger en Garanti; og have vi ikke dernæst en fri Presse og en offentlig Mening? Man maatte jo troe om os, at vi vare et Folk, der ikke kjendte til moraliske Garantier, naar vi ikke i vor Midte kunde finde tre Mænd, hvem man kunde betroede offentlige Forretninger, uden at paabyrde dem et saa urimeligt Ansvar. Jeg vender mig dernæst til de constitutionelle Garantier, og det forekommer mig da, at der i hele Situationen ligger en fuldkommen tilstrækkelig Garanti. En Minister kan ikke udsætte sig for, at hans Tilægsbevilling bliver forkastet, og skeer dette oftere, vil man naturligviis derved nøde Ministeren til at træde fra. Jeg veed heller ikke, hvorfor man netop, hvor der er Tale om disse Overfridelser, skulde have en Garanti, som man ikke har med Hensyn til nogen anden af Ministrenes Embedshandlinger, der naturligviis kunne være ligesaa farlige for Staten, som det at have overskredet Budgettet. Endnu maa jeg gjøre opmærksom paa en Ting, som jeg troer er undgaaet den ærede Ordfører; det er ingenlunde min Mening, at man skal stille Sagen saaledes, at en Minister aldrig skal kunne paadrage sig det i Lovudkastet opstillede Ansvar; nei, jeg er ganske enig med Dhrr. i, at en Minister, naar Rigsdagen afflaaer en Bevilling, virkelig udsætter sig for et overordentligt Ansvar, men vi skulle kun ikke sætte Reglen saaledes, at han stedsse skal være det underkastet, naar kun Folkethinget vil saa. Jeg kan meget godt tænke mig saadanne Tilfælde, som den ærede Ordfører sigtede til, hvorved der kunde skeer en virkelig Misbrug, s. Ex. naar en Bevilling oftere er afflaaet, og det under saadanne Omstændigheder, at det tydeligen var den lovgivende Magts Villie, at den ikke maatte komme igjen. Det burde da ingenlunde være tilstrækkeligt, om en Minister kunde give Sagen et saadant Udseende, som om der ingen Misbrug havde fundet Sted, men i alle saadanne Tilfælde, mener jeg, at det maa være den dømmende Magt overladt at paalægge en Minister dette, rigtignok overordentlige Ansvar; men det maa, som sagt, være Rigsretten og ikke Folkethinget, der afgjør Sagen.